

Dagsordenspunkt 2: Statistik – statusrapport 2006

Resumé: Rådet (ECOFIN) ventes den 7. november 2006 at drøfte statusrapport 2006 om informationskravene i ØMU'en og drage rådskonklusioner herom.

Baggrund og indhold

Statusrapport om informationskravene i ØMU'en

EFC påregnes at aflægge statusrapport om informationskravene i ØMU'en, der omfatter udarbejdelse af statistiske indikatorer, såkaldte Principal European Economic Indicators (PEEIs), til vurdering af den økonomiske udvikling. Rapporten følger op på udviklingen med arbejdet om informationskravene i ØMU'en siden sidste år. Den konstaterer, at der siden den seneste rapport fra november 2005 er gennemført en række fremskridt mht. tilgængeligheden og kvaliteten af PEEIs. 10 ud af 19 PEEIs er tæt på at opfylde eller opfylder de opstillede krav til rettidighed og dækning i forhold til 9. november 2005. Desuden er opgørelsen af HICP-inflationstal og forskellige BNP-data blevet forbedret, men der er behov for at forbedre disse indikatorer yderligere.

Rapporten konstaterer, at statistik af høj kvalitet også er vigtigt for strukturelle analyser. I denne sammenhæng peges der bl.a. på en funktionel fordeling af offentlige udgifter, bedre sammenlignelighed af reale ændringer i BNP, herunder harmonisering af metoderne, som medlemslandene anvender ved opgørelsen af produktionen af ikke-markedsmæssige tjenester samt sæson- og kalenderdagskorrektion. Derudover lægges der op til sammenlignelige statistikker om befolkningsvandringer og strukturelle arbejdsmarkedsstatistikker, med opdeling efter arbejdskrafts-kvalitet og helst i konsistens med nationalregnskaberne. I tæt relation til dette er det en prioritet at implementere og videreudvikle EUKLEMS projektet¹ for at forstå drivkræfterne bag produktivitetsvæksten i EU.

Rapporten konstaterer ligeledes, at for at sikre yderligere fremskridt med den rettidige indsamling af data og opstilling af statistikker, og for at sikre en tilfredsstillende udbredelse af økonomiske nøgleindikatorer til brug for europæisk politisk beslutningstagen, bør Eurostat og de nationale statistiske institutter nøje koordinere de statistiske processer.

Der ventes draget rådskonklusioner om rapporten, hvor ECOFIN giver sin tilslutning til rapporten og de fremskridt, der er gennemført mht. tilgængeligheden og kvaliteten af PEEIs. De nationale statistiske institutters indsats anerkendes, men der opfordres samtidig til forbedringer inden for de områder, hvor implementeringen af målene for PEEIs – set i lyset af den oprindelige deadline i slutningen af 2005 - endnu ikke er fuldført. Fremadrettede prioriteter er særligt en forbedring af offentliggørelses-hastigheden og kvaliteten af statistikkerne, særligt inden for serviceerhvervene og arbejdsmarkedsområdet.

Det noteres også, at resultaterne af en undersøgelse om de bedste nationale fremgangsmåder til at producere PEEIs af høj kvalitet er lovende. Som en opfølgning opfordres medlemslandene til at tage konkrete skridt til at gennemføre

¹ Projektet består i at skabe en database indeholdende mål for økonomisk vækst, produktivitet, jobskabelse, kapital dannelse og teknologiske ændringer på det industrielle område for alle medlemslandene siden 1970.

hurtigere offentliggørelser af statistikker ved at udnytte andre medlemslandes metoder og erfaringer.

ECOFIN opfordrer Eurostat og ECB til at rapportere om de opnåede fremskridt i 2007. Rådet gentager også dets støtte til en hurtig implementering i medlemslandene af de lovgivningsinitiativer, der er en del af de rammebetingelser, der er blevet taget op i forbindelse med ØMU Handlingsplanen. Eurostat og ECB opfordres til at rapportere om de væsentligste udeståender vedrørende implementeringen af ØMU Handlingsplanen i statusrapport 2007.

ECOFIN bemærker, at der skal overvejes måder til at sikre en sammenhængende tilgang vedrørende den offentlige kommunikation af væsentlige revisioner af statistikker i medlemslandene og opfordrer CMFB til at undersøge dette spørgsmål og fremsætte et forslag i midten af 2007.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Der skønnes ikke at være nogen statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærhedsprincippet

Sagen vedrører initiativer, der skal styrke kvaliteten og troværdigheden af statistikproduktionen i EU. Det er initiativer, der nødvendigvis må tages på EU-niveau, og regeringen skønner på den baggrund, at sagen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den omtalte statusrapport 2006 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Den foregående rapport, statusrapport 2005, har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for mødet i ECOFIN den 8. november 2005.

Holdning

Dansk holdning

Fra dansk side støtter man generelt initiativer, der kan styrke kvaliteten og pålideligheden af statistik, herunder for offentlige finanser. Danmark kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

Andre landes holdninger

Andre landes detaljerede holdninger kendes endnu ikke, men det ventes, at der opnås enighed om et sæt rådskonklusioner.

Dagsordenspunkt 3: Holdbarheden af de offentlige finanser

Resumé: ECOFIN ventes at opnå enighed om rådskonklusioner, der: noterer sig Kommissionens holdbarhedsrapport, som peger på, at finanspolitisk holdbarhed på lang sigt vil kræve en permanent forbedring af saldoen på de offentlige finanser på omtrent 3,4 pct. af BNP i gennemsnit i EU-landene, idet der er en stor variation på tværs af landene; slår fast, at rapporten sammen med landenes information skal være basis for vurderingerne af finanspolitisk holdbarhed i forbindelse med behandlingen af de årlige stabilitets- og konvergensprogrammer; lægger vægt på fortsat udvikling af EU-metoderne til vurdering af finanspolitisk holdbarhed.

COM (2006) 574

Indledning

EU-landene aftalte i forbindelse med reformen af Stabilitets- og Vækstpagten i 2005 at EU's finanspolitiske samarbejde skal styrke fokus på de offentlige finansers langsigtede holdbarhed i EU-landene.

ECOFIN ventes på rådsmødet den 7. november 2006 at vedtage konklusioner på grundlag af en rapport offentliggjort af Kommissionen den 12. oktober 2006. Rapporten fremlægger analyser og vurderinger i relation til den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser i EU-landene, der kan anvendes i forbindelse med implementeringen af Stabilitets- og Vækstpagten. Rapportens vurderinger af finanspolitisk holdbarhed bygger på de langsigtede fremskrivninger af aldersrelaterede offentlige udgifter, som blev fremlagt i en rapport fra Kommissionen og Den Økonomisk-Politiske Komité (EPC) til ECOFIN og godkendt på rådsmødet den 14. februar 2006.

Indhold

EU-landenes udfordringer med at sikre finanspolitisk holdbarhed på lang sigt er især knyttet til den demografiske udvikling med de aldrende befolkninger, der vil resultere i et væsentligt pres på de offentlige udgifter til særligt pensioner og sundhed ved gældende standarder for disse ydelser.

Det enkelte EU-land fastlægger sin egen strategi til sikring af langsigtet finanspolitisk holdbarhed i lyset af EU-aftalen om en trebenet strategi med vægt på en kombination af 1) budgetkonsolidering og gældsreduktion, 2) reformer af pensionssystemer og sundhedssystemer etc., samt 3) reformer, der sikrer øget beskæftigelse og senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Konsolidering, der styrker finanserne på kortere sigt, kan moderere behovet for reformer, der styrker finanserne på længere sigt, og omvendt. EU-landene redegør for deres holdbarhedsstrategier i deres årlige stabilitets- og konvergensprogrammer.

Kommissionens rapport af 12. oktober 2006 indeholder vurderinger af omfanget af holdbarhedsudfordringerne i landene på grundlag af de fælles fremskrivninger af de aldersrelaterede udgifter, men indeholder ikke normative anbefalinger om indholdet af strategier vedrørende konsolidering og reformer til håndtering af udfordringerne.

Fremskrivningerne af aldersrelaterede udgifter i EU-landene

Fremskrivningerne af aldersrelaterede udgifter dækker udgifter til pension, sundhed, ældrepleje, uddannelse samt arbejdsløshedsunderstøttelse i perioden 2004-2050.

Fremskrivningerne er baseret på Eurostats befolkningsprognose og fælles antagelser om makroøkonomiske variable i EU-landene, herunder vedrørende udvikling i BNP-vækst, produktivitet og rente samt erhvervsdeltagelse, beskæftigelse og ledighed m.v., samt fælles fremskrivningsmetoder udviklet af Kommissionen, bortset fra fremskrivningerne af pensionsudgifter, som er baseret på de nationale metoder. Fremskrivningerne er foretaget under antagelse om videreførelse af den aktuelle økonomiske politik og uændrede regler vedrørende pensioner etc., idet der dog som hovedregel er taget højde for regelændringer, som på tidspunktet for fremskrivningerne var vedtaget og træder i kraft over tid (rapportens analyser tager ikke højde for den danske velfærdsreform).

De aldersrelaterede udgifter kan ifølge fremskrivningerne udvise en nettostigning på ca. 3,5 pct. af BNP frem mod 2050 fra et niveau på ca. 23,5 pct. af BNP i 2004 i gennemsnit i de 25 EU-lande. Udgifter til pensioner skønnes at stige med i gennemsnit godt 2 pct. af BNP, ligesom udgifter til sundhed og ældrepleje i alt skønnes at stige med godt 2 pct. af BNP, mens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse og uddannelse skønnes at falde, i alt med knap 1 pct. af BNP, *jf. tabel 1*. De skønnede gennemsnitlige udgiftsændringer dækker over en stor variation på tværs af landene, særligt f.s.v.a. pensioner, hvor nogle lande ved gældende politikker og regler kan få udgiftsstigninger på op til eller over 10 pct. af BNP, mens andre lande kan få moderate udgiftsstigninger eller udgiftsfald.

Tabel 1: Aldersrelaterede offentlige udgifter: niveau i 2004 og ændringer frem mod 2050 i pct. af BNP												
	Pensioner		Sundhed		Ældrepleje		Arbejdsløsheds- understøttelse		Uddannelse		Total ændring	
	Niveau 2004	Ændring til 2050	Niveau 2004	Ændring til 2050	Niveau 2004	Ændring til 2050	Niveau 2004	Ændring til 2050	Niveau 2004	Ændring til 2050		
BE	10,4	5,1	6,2	1,4	0,9	1,0	2,3	-0,5	5,6	-0,7	6,3	
CZ	8,5	5,6	6,4	2,0	0,3	0,4	0,2	-0,0	3,8	-0,7	7,2	
DK	9,5	3,3	6,9	1,0	1,1	1,1	1,5	-0,3	7,8	-0,3	4,8	
DE	11,4	1,7	6,0	1,2	1,0	1,0	1,3	-0,4	4,0	-0,9	2,7	
EE	6,7	-2,5	5,4	1,1	0,3	0,3	0,1	-0,0	5,0	-1,3	-2,5	
EL	n.a.	n.a.	5,1	1,7	n.a.	n.a.	0,3	-0,1	3,5	-0,4	n.a.	
ES	8,6	7,1	6,1	2,2	0,5	0,2	1,1	-0,4	3,7	-0,6	8,5	
FR	12,8	2,0	7,7	1,8	0,3	0,2	1,2	-0,3	5,0	-0,5	3,2	
IE	4,7	6,4	5,3	2,0	0,6	0,6	0,7	-0,2	4,1	-1,0	7,8	
IT	14,2	0,4	5,8	1,3	1,5	0,7	0,4	-0,1	4,3	-0,6	1,7	
CY	6,9	12,9	2,9	1,1	n.a.	n.a.	0,4	-0,0	6,3	-2,2	11,8	
LV	6,8	-1,2	5,1	1,1	0,4	0,3	0,3	-0,1	4,9	-1,4	-1,3	
LT	6,7	1,8	3,7	0,9	0,5	0,4	0,1	-0,1	5,0	-1,6	1,4	
LU	10,0	7,4	5,1	1,2	0,9	0,6	0,3	-0,1	3,3	-0,9	8,2	
HU	10,4	6,7	5,5	1,0	0,6	0,6	0,2	-0,0	4,5	-0,7	7,6	
MT	7,4	-0,4	4,2	1,8	0,9	0,2	1,2	-0,2	4,4	-1,2	0,3	
NL	7,7	3,5	6,1	1,3	0,5	0,6	1,8	-0,2	4,8	-0,2	5,0	
AT	13,4	-1,2	5,3	1,6	0,6	0,9	0,8	-0,1	5,1	-1,0	0,2	
PL	13,9	-5,9	4,1	1,4	0,1	0,1	0,5	-0,4	5,0	-1,9	-6,7	
PT	11,1	9,7	6,7	0,5	0,5	0,4	1,0	-0,1	5,1	-0,4	10,1	
SI	11,0	7,3	6,4	1,6	0,9	1,2	0,5	-0,1	5,3	-0,4	9,7	
SK	7,2	1,8	4,4	1,9	0,7	0,6	0,3	-0,2	3,7	-1,3	2,9	
FI	10,7	3,1	5,6	1,4	1,7	1,8	1,5	-0,4	6,0	-0,7	5,2	
SE	10,6	0,6	6,7	1,0	3,8	1,7	1,1	-0,2	7,3	-0,9	2,2	
UK	6,6	2,0	7,0	1,9	1,0	0,8	0,4	-0,0	4,6	-0,6	4,0	
EU25	10,6	2,2	6,4	1,6	0,9	0,7	0,9	-0,3	4,6	-0,6	3,4	
EU12	11,5	2,6	6,3	1,5	0,8	0,6	1,0	-0,3	4,4	-0,6	3,8	

Anm.: Grækenland har ikke udarbejdet fremskrivninger af pensionsudgifter. Tidligere fremskrivninger peger på, at pensionsudgifterne kan stige med 10-12 pct. af BNP eller mere frem mod 2050.

Kilde: Kommissionen (2006): The long-term sustainability of public finances in the European Union.

Vurderinger af den finanspolitiske holdbarhed på lang sigt i EU-landene

Rapporten fremlægger beregninger af et 'holdbarhedsgab' (eller 'finansieringsgab') i form af en indikator² i lighed med beregningerne i relation til de årlige helhedsvurderinger af finanspolitisk holdbarhed, som foretages af Kommissionen og Rådet på basis af EU-landenes stabilitets- og konvergensprogrammer, d.v.s. vedtaget politik. Metoden ligger på linje med de mest almindelige metoder til måling af holdbarhed internationalt (herunder i Danmark).

Rapportens holdbarhedsberegninger antager, at de aldersrelaterede offentlige udgifter udvikler sig i overensstemmelse med fremskrivningerne frem mod 2050, at de øvrige primære udgifter samt indtægter fremadrettet udgør en konstant andel af BNP lig de nuværende niveauer, og at den samlede primære saldo udgør en konstant andel af BNP efter 2050. Holdbarhedsberegningerne korrigerer for midlertidige forhold som konjunkturreflekter og engangstiltag og tager således udgangspunkt i de aktuelle underliggende niveauer for primære udgifter og indtægter og dermed den primære strukturelle saldo i 2005.

Rapportens holdbarhedsanalyser peger på, at finanspolitisk holdbarhed vil kræve en permanent forbedring af saldoen på de offentlige finanser på omtrent 3,4 pct. af BNP i gennemsnit i EU-landene, idet der er en stor variation på tværs af landene, *jf. tabel 2*.

Finanspolitikken vurderes at være holdbar i Danmark og Estland og i mindre grad i Sverige og Finland og omtrent holdbar i få andre lande. Finanspolitisk holdbarhed vurderes omvendt at kræve store permanente forbedringer af saldoen på de offentlige finanser på ca. 3 pct. af BNP eller mere i 14 lande, herunder især meget store stramninger på væsentligt over 5 og op til ca. 10 pct. af BNP i omkring 6 lande, især Ungarn, Portugal og Grækenland.

²

Rapportens vurderinger af EU-landenes finanspolitiske holdbarhed baseres primært på kriteriet om overholdelse af den offentlige sektors intertemporale budgetrestriktion, d.v.s. kravet om at nutidsværdien af de fremtidige offentlige indtægter skal kunne dække nutidsværdien af de fremtidige offentlige udgifter, herunder de fremskrevne aldersrelaterede udgifter, samt den nuværende offentlige gæld og dens rentebyrde.

Hovedindikatoren for finanspolitisk holdbarhed på lang sigt (S2) er således et estimat for den permanente forbedring af saldoen på de offentlige finanser, som under de givne antagelser vil sikre balance mellem offentlige udgifter og indtægter over en uendelig tidshorizont (d.v.s. overholdelse af den intertemporale budgetrestriktion). Den krævede permanente forbedring af de offentlige finanser kan opnås ved diskretionære finanspolitiske stramninger, som gennemføres nu eller senere (og som i givet fald skal være større, desto senere de gennemføres), og/eller strukturreformer, som dæmper udgiftsstigningerne og dermed forbedrer finanserne på sigt.

Tabel 2: Holdbarhedsindikatorer baseret på aktuelle strukturelle budgetstillinger og udgiftsfremskrivninger									
	Aldersudgifter, ændring, 2010-2050	Strukturel saldo	Primær strukturel saldo	S2-indikator			Holdbarheds krav til primær saldo ⁴ 2011-2015	S2 (stabilitets- og konvergensprogrammer)	
				I alt	bidrag fra				
					IBP ₁	LTC ₁			
BE	6,6	0,1	4,5	1,8	-	3,5	5,3	6,2	1,5
CZ	7,7	-1,4	-0,2	5,5	-	0,7	4,8	5,4	7,4
DK ²	4,5	5,2 / 4,3	7,1 / 6,2	-2,2	-	6,1	3,9	3,5	-2,5
DE	4,0	-3,1	-0,3	4,4	-	1,6	2,8	4,4	3,3
EE	-1,8	1,5	1,7	-3,4	-	1,8	-1,7	-1,0	-3,2
EL	1,4	-5,3	-0,3	3,0 ³	-	2,2	0,9	2,8	8,9
ES	8,9	1,3	3,1	3,2	-	2,7	5,9	6,4	2,1
FR	3,2	-3,1	-0,5	4,0	-	1,4	2,6	3,4	4,9
IE	7,8	1,9	3,1	2,9	-	3,1	6,0	5,5	5,0
IT	2,3	-3,9	0,6	3,1	-	1,3	1,8	3,8	2,0
CY	11,7	-2,9	0,5	8,5	-	0,2	8,3	9,0	9,4
LV	1,6	-0,1	0,5	0,8	-	0,4	1,2	1,7	1,1
LT	2,1	-1,1	-0,3	1,8	-	0,5	1,3	1,9	2,8
LU	8,4	-1,3	-1,2	9,5	-	1,2	8,3	7,7	7,8
HU ²	7,1	-6,3 / -7,7	-2,5 / -3,6	9,8	-	4,8	5,1	6,2	5,6
MT	-0,6	-3,1	0,9	-0,3	-	0,1	-0,1	0,2	-0,7
NL	5,2	1,0	3,6	1,3	-	3,1	4,4	4,4	3,5
AT	1,1	-1,0	1,7	0,3	-	0,8	1,1	2,2	0,1
PL ²	-3,2	-2,6 / -4,5	-0,2 / -1,7	-0,2	-	2,6	-2,8	-0,4	-1,9
PT	9,7	-5,2	-2,5	10,5	-	3,8	6,7	7,6	10,5
SI	9,9	-1,5	0,2	7,3	-	0,2	7,1	7,3	7,9
SK ²	3,7	-1,6 / -2,2	0,2 / -0,4	3,0	-	0,9	2,1	2,9	3,6
FI	5,0	3,2	4,7	-0,9	-	5,1	4,2	3,4	1,4
SE ²	2,4	2,6 / 1,6	4,2 / 3,2	-1,1	-	3,1	2,0	2,2	1,5
UK	4,2	-3,3	-1,1	4,9	-	1,8	3,2	3,8	4,4
EU12	4,4	-2,2	0,8	3,5	-	0,2	3,3	4,3	3,4
EU25 ²	4,1	-2,1 / -2,2	0,6 / 0,6	3,4	-	0,3	3,0	4,1	3,3

Anm.: 1: IBP er bidraget til S2 fra den aktuelle budgetposition (Initial Budgetary Position), mens LTC er bidraget til S2 fra den langsigtede ændring i budgetpositionen som følge af aldringen (Long Term Change).

2: DK, HU, PL, SK og SE: Det første og andet tal angiver saldoen hhv. med og uden overskuddet i visse individuelle, fondsbaserede pensionsordninger (DK: de to tal angiver saldoen hhv. med og uden ATP). Landene har overgangsordninger i.f.t. Eurostats beslutning vedr. sådanne pensionsordninger og kan derfor medregne disse ordninger i saldoen til og med 2006.

3: Indikatoren undervurderer holdbarhedsgabet i Grækenland, da pensionsudgiftsstigninger ikke indgår, jf. tabel 1.

Kilde: Kommissionen (2006): The long-term sustainability of public finances in the European Union.

4: Holdbarhedskravet til den primære saldo er et estimat for den strukturelle primære saldo (i gennemsnit over perioden 2011-2015), som er konsistent med langsigtet finanspolitik holdbarhed, og som derfor kan sammenlignes med den aktuelle primære strukturelle saldo for at få et skøn for, hvor meget de offentlige finanser skal forbedres over nogle år for at være langsigts holdbare.

Kilde: Kommissionen (2006): The long-term sustainability of public finances in the European Union.

Holdbarhedsindikatoren S2 kan dekomponeres i bidrag fra (jf. tabel 2, anm.)

- den aktuelle underliggende budgetposition (IBP), d.v.s. forskellen mellem den aktuelle primære strukturelle saldo og den saldo, der vil kunne stabilisere gælden på lang sigt, og
- den langsigtede ændring i den underliggende budgetposition (LTC), d.v.s. effekten af stigningen i de aldersrelaterede udgifter.

Den aktuelle underliggende budgetposition er isoleret set – d.v.s. selv uden at der tages højde for det aldersbetingede fremadrettede udgiftspres – ikke tilstrækkelig god til at stabilisere gælden i et flertal af EU-landene, hvilket skønnes at kræve en permanent budgetforbedring på ca. 0,3 pct. af BNP i gennemsnit. Hertil kommer aldringens langsigtede effekter på de offentlige finanser, der isoleret set indebærer behov for en permanent budgetforbedring på ca. 3,0 pct. af BNP i gennemsnit. De to effekter giver tilsammen holdbarhedsgabet på omtrent 3,4 pct. af BNP i gennemsnit i EU-landene.

Følsomhedsanalyser

Rapporten indeholder en række følsomhedsanalyser, der indikerer mulige ændringer i holdbarhedsudfordringerne, hvis der ændres på de centrale antagelser vedrørende demografiske og økonomiske udsigter, forhold af betydning for udviklingen i de aldersrelaterede udgifter, samt udgangssituationen for de offentlige finanser.

Den forventede levetid har en relativt stor effekt på holdbarhedsudfordringerne, idet højere levealder vil medføre højere udgifter til pensioner samt sundhed og ældrepleje. En stigning i den forventede levetid på 1-1,5 år – udover den stigning på i gennemsnit godt 5/6 år for kvinder/mænd som antages i fremskrivningerne – vil således øge holdbarhedsgabet med gennemsnitligt ca. 0,5 pct. af BNP. Nogle lande, der har lavet pensionsreformer som gør ydelserne afhængige af den forventede levetid, er mindre følsomme over for højere levealder.

Højere beskæftigelse reducerer holdbarhedsudfordringerne, idet højere beskæftigelse for det første øger væksten, og for det andet reducerer udgifterne til overførsler i det omfang beskæftigelsesstigningen hænger sammen med lavere ledighed snarere end øget arbejdsudbud, og for det tredje reducerer udgifterne til pensioner i det omfang beskæftigelsesstigningen finder sted blandt de ældre arbejdstagere. Øget beskæftigelse giver endvidere højere indtægter via skatter og sociale bidrag. Øget beskæftigelse vil omvendt indebære øget optjening af pensionsrettigheder.

Beskæftigelsen antages i fremskrivningernes grundforløb at stige med gennemsnitligt 8 procentenheder (fra ca. 63 til 71) for de 15-64 årige og ca. 19 procentenheder (fra ca. 40 til 59) for de 55-64 årige ældre arbejdstagere frem mod 2050. Følsomhedsanalyserne peger på, at en yderligere stigning i den samlede beskæftigelse på 1 procentenhed eller i beskæftigelsen for de ældre arbejdstagere på 5 procentenheder vil styrke holdbarheden med omkring 0,15 procentenheder i gennemsnit i EU. Hvis beskæftigelsen modsat grundantagelsen forbliver på sit aktuelle niveau, skønnes holdbarheden at ville svækkes med 1-1,5 pct. af BNP.

En stigning i renten på 1 procentenhed vil svække holdbarheden med ca. 0,15 pct. af BNP i gennemsnit i EU, men med stor spredning på tværs af landene, hvor et

mindretal får et negativt bidrag og et flertal får et mindre positivt bidrag til holdbarheden. En rentestigning har således to modsat rettede effekter: På den ene side vil højere rente øge rentebetalingerne på gælden, især i lande med et initialt højt gælds niveau. På den anden side vil højere rente reducere den styrkelse af opsparingen, der er nødvendig for at finansiere en given stigning i de aldersrelaterede udgifterne, især i lande med store udgiftsstigninger.

Holdbarhedsudfordringerne er følsomme over for ændrede antagelser vedrørende *sundhed og ældrepleje*, herunder f.eks. ændringen i sundhedstilstanden i takt med stigningen i levealderen og ændringen i efterspørgslen efter sundhedsydelser i takt med stigningen i velstanden samt teknologiske fremskridt i sundhedssektoren og efterspørgslen efter offentligt finansieret ældrepleje.

Rapporten fremlægger en særlig analyse af effekten på holdbarhedsudfordringerne, hvis EU-landene efterlever deres egne *mellemfristede målsætninger for den strukturelle saldo* (MTO'er, der ifølge Stabilitets- og Vækstpagten skal ligge mellem -1 pct. af BNP og 'balance eller overskud'). Analysen peger på, at det gennemsnitlige holdbarhedsgap vil udgøre ca. 1,6 pct. af BNP – og således blive omtrent halveret – hvis landenes strukturelle saldi konvergerer mod og bliver lig deres respektive MTO'er i 2010. EU-landene skønnes således i gennemsnit og for de flestes vedkommende at have behov for konsolidering eller reformer, der rækker videre end efterlevelsen af deres mellemfristede målsætninger. Otte lande (Danmark, Estland, Spanien, Irland, Letland, Holland, Finland og Sverige) havde allerede i 2005 strukturelle saldi, der var lig eller større end deres MTO'er, og for disse lande vil antagelsen således indebære en finanspolitisk lempelse og dermed en forringelse af holdbarheden.

Rapporten analyserer en række forhold, som holdbarhedsberegningerne ikke tager direkte højde for, men som er af betydning for en samlet helhedsvurdering af holdbarhedsudfordringerne.

Pensionernes kompensationsgrad – forholdet mellem det enkelte lands gennemsnitlige offentlige pension og løn – vil ifølge fremskrivningerne falde væsentligt i en række lande. Lavere kompensationsgrader har en positiv effekt på den finanspolitiske holdbarhed, men kan omvendt medføre et pres for øgede offentlige udgifter til pensioner, og den samlede effekt afhænger af individernes adfærdsreaktion i form af valg mellem accept af lavere pension, senere tilbagetrækning, øget opsparing etc.

De offentlige indtægter er ikke omfattet af de fælles fremskrivninger af aldringens effekter på de offentlige finanser, selv om aldringen påvirker skatter m.v., som søges estimeret i de nationale modeller i en række lande. Offentlige pensioner er skattepligtige i de fleste EU-lande, og stigningerne i (efter skat) nettoudgifterne til pensioner må således ventes at være lavere end de fremskrevne stigninger i bruttoudgifterne til pensioner. Nogle lande har endvidere et implicit offentligt aktiv i form af udskudt skat i private pensionsordninger, idet pensionsindbetalinger er fradragsberettigede og pensionsudbetalinger er skattepligtige og indbetalingerne fortsat er større end udbetalingerne.

Antagelsen om konstant forhold mellem skatteindtægter og BNP implicerer således alt andet lige en overvurdering af holdbarhedsudfordringerne i blandt

andet Danmark, der i sine egne holdbarhedsanalyser tager højde for aldringens effekter på de offentlige indtægter.

Rapportens samlede holdbarhedsvurderinger

Rapporten opdeler EU-landene i grupper, der afspejler den samlede vurdering af risici i forhold til sikring af langsigtet finanspolitisk holdbarhed, hvor *højrisikogruppen* består af Tjekkiet, Grækenland, Cypern, Ungarn, Portugal og Slovenien, *mellemriskogruppen* består af Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Malta, Slovakiet og UK, og *lavrisikogruppen* består af Danmark, Estland, Letland, Litauen, Holland, Østrig, Polen, Finland og Sverige.

Rapportens holdbarhedsvurderinger ligger i vidt omfang på linje med holdbarhedsvurderingerne foretaget af Kommissionen og Rådet i forbindelse med behandlingen af landenes stabilitets- og konvergensprogrammer primo 2006.

Rådskonklusioner

ECOFIN ventes den 7. november 2006 at vedtage rådskonklusioner, hvor

- Kommissionens rapport hilses velkommen
- Rådet noterer,
 - at finanspolitikken i det gennemsnitlige EU-land ifølge Kommissionens vurdering er uholdbar på lang sigt, idet forskellen på en holdbar budgetposition og den strukturelle budgetposition i 2005 udgør ca. 3,5 pct. af BNP,
 - at analyserne er udarbejdet under en antagelse om uændret politik, hvorfor fremtidige strukturreformer og konsolidering vil kunne styrke den langsigtede finanspolitiske holdbarhed,
 - at der er stor variation på tværs af landene m.h.t. holdbarhedsrisici og passende økonomisk-politiske midler til håndtering af udfordringerne
- Rådet konkluderer,
 - at man fortsat vil vurdere den finanspolitiske holdbarhed i forbindelse med Rådets behandling af landenes stabilitets- og konvergensprogrammer
 - at Kommissionens holdbarhedsrapport og fremtidige opdateringer i lyset af nye fælles fremskrivninger af aldersrelaterede udgifter etc. i 2009, skal være basis for de årlige vurderinger af stabilitets- og konvergensprogrammerne, idet der samtidig tages højde for al relevant information i programmerne
 - at EPC og Kommissionen anmodes om at arbejde på forbedringer af metoder til fremskrivninger af offentlige indtægter på lang sigt.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har ikke tidligere fået forelagt sagen. Folketingets Europaudvalg fik forelagt sagen om de fælles fremskrivninger af aldersrelaterede udgifter i EU-landene forud for ECOFIN den 14. februar 2006.

Holdning*Dansk holdning*

Danmark er tilfreds med rapporten og støtter de ventede rådskonklusioner, idet man lægger vægt på udvikling af EU's metodologi vedrørende fremskrivninger af aldringens effekter på de offentlige finanser.

Andre landes holdninger

ECOFIN ventes at opnå enighed om konklusioner, der noterer sig Kommissionens holdbarhedsrapport, og slår fast, at rapporten sammen med landenes information skal være basis for vurderingerne af finanspolitisk holdbarhed i relation til behandlingen af de årlige stabilitets- og konvergensprogrammer, og lægger vægt på fortsat udvikling af EU-metoderne til holdbarhedsvurderinger.